

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของอุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวยังอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยการประเมินความเต็มใจที่จะจ่ายผ่านวิธีการประเมินมูลค่าโดยการสมมุติเหตุการณ์ให้ประมาณค่าหรือวิธี CVM ที่มีคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) และใช้แบบจำลองโทบิต โดยใช้วิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate) และเทคนิควิเคราะห์ด้วยวิธี Marginal Effects เพื่อหาความเต็มใจจะจ่ายเงินช่วยเหลือเพื่อการอนุรักษ์อุทยานด้วยวิธีใช้และวิธีการพัฒนา รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจะจ่าย โดยมีสถานการณ์สมมติ 4 สถานการณ์ดังนี้ สถานการณ์ที่ 1 คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว สถานการณ์ที่ 2 คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพืชพันธุ์สัตว์ป่า สถานการณ์ที่ 3 คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพืชพันธุ์สัตว์ป่า รวมไปถึงมีบริการรถนำเที่ยวภายในเขตอุทยาน แทนการนำรถเข้าไปเองเพื่อลดปัญหามลพิษทางเสียงและมลพิษทางอากาศ สถานการณ์ที่ 4 คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพืชพันธุ์สัตว์ป่า รวมไปถึงมีบริการรถนำเที่ยวภายในเขตอุทยาน แทนการ

นำรถเข้าไปเองเพื่อลดปัญหามลพิษทางเสียงและมลพิษทางอากาศ และการพัฒนา
ทรัพยากรธรรมชาติโดยการเพิ่มพื้นที่ป่า ปลูกป่าทดแทนและจัดการควบคุมป้องกันไฟป่า

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

1. ข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจและสังคม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง ซึ่งเป็น
นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศ
เป็นเพศชาย จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.75 และเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 137
คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน
1-3 คน จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.25 ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน
149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 125 คน คิดเป็น
ร้อยละ 31.25 โดยจะมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,001-5,000 ดอลลาร์ จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อย
ละ 48.75

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังอุทยาน
แห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จากเพื่อน/
ญาติ/พี่น้อง/คนรู้จัก จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 รองลงมา รู้จักจากโทรทัศน์/อินเทอร์เน็ต
จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 โดยมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนมากที่สุดจำนวน 383 คน คิด
เป็นร้อยละ 95.75 รองลงมา คือ การมาเพื่อทัศนศึกษาหรือดูงาน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25
ส่วนของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
มากถึง 396 คน คิดเป็นร้อยละ 99.00 ส่วนที่เหลือมี 4 คน ที่ไม่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ซึ่ง
คิดเป็นร้อยละ 1.00 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและญาติ จำนวน 165
คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 รองลงมา คือ การเดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อนจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อย
ละ 23.25 จากข้อมูลที่ได้จะเห็นว่าอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสม
สำหรับนักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย และเหมาะแก่การมาพักผ่อน หรือทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว
และกลุ่มเพื่อน

5.1.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยาน แห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเต็มใจจะจ่ายเงินช่วยเหลือเพื่อการอนุรักษ์อุทยาน
รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจะจ่ายทั้ง 4 สถานการณ์ โดยใช้แบบจำลอง
โทบิต (Tobit Model) และวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันความน่าจะเป็นสูงสุด

(Maximum Likelihood Estimate) ด้วยเทคนิควิเคราะห์ด้วยวิธี Marginal Effects ผลการศึกษาที่ได้เป็นดังนี้

1. **สถานการณ์ที่ 1** พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เต็มใจจะจ่ายจำนวน 1 ดอลลาร์ต่อปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25 โดยมีความเต็มใจจ่ายสูงสุดเท่ากับ 10 ดอลลาร์ต่อปี และความเต็มใจจะจ่ายต่ำที่สุด 1 ดอลลาร์ต่อปี สรุปได้ว่าความเต็มใจจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย สถานการณ์ที่ 1 คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว สำหรับผลการศึกษาทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ เป็นดังนี้ ตัวแปรเพศ(Sex) อายุ(Age) สถานภาพ(Status) สมาชิกในครัวเรือน(Family) อาชีพ(Occupation) รายได้ต่อเดือน(Income) และการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง(Again) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจะจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายเท่ากับ 5 ดอลลาร์ต่อปี และมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 1,325,618.64 ดอลลาร์ต่อปี

2. **สถานการณ์ที่ 2** พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เต็มใจจะจ่ายจำนวน 5 ดอลลาร์ต่อปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 โดยมีความเต็มใจจ่ายสูงสุดเท่ากับ 10 ดอลลาร์ต่อปี และความเต็มใจจะจ่ายต่ำที่สุด 1 ดอลลาร์ต่อปี สรุปได้ว่าความเต็มใจจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย สถานการณ์ที่ 2 คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพืชพันธุ์สัตว์ป่า สำหรับผลการศึกษาทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ เป็นดังนี้ ตัวแปรเพศ(Sex) อายุ(Age) สมาชิกในครัวเรือน(Family) อาชีพ(Occupation) และรายได้ต่อเดือน (Income) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจะจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายเท่ากับ 5.21 ดอลลาร์ต่อปี และมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 1,382,881.55 ดอลลาร์ต่อปี

3. **สถานการณ์ที่ 3** พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เต็มใจจะจ่ายจำนวน 5 ดอลลาร์ต่อปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 โดยมีความเต็มใจจ่ายสูงสุดเท่ากับ 20 ดอลลาร์ต่อปี และความเต็มใจจะจ่ายต่ำที่สุด 1 ดอลลาร์ต่อปี สรุปได้ว่าความเต็มใจจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย สถานการณ์ที่ 3 คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพืชพันธุ์สัตว์ป่า รวมไปถึงมีบริการรถนำเที่ยวภายในเขตอุทยาน แทนการ

นำรถเข้าไปเองเพื่อลดปัญหามลพิษทางเสียงและมลพิษทางอากาศ สำหรับผลการศึกษาทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ เป็นดังนี้ ตัวแปรเพศ(Sex) อายุ(Age) สถานภาพ(Status) สมาชิกในครัวเรือน(Family) การศึกษา(Education) อาชีพ(Occupation) รายได้ต่อเดือน(Income) และการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง(Again) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจะจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายเท่ากับ 6.03 ดอลลาร์ต่อปี และมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 1,599,350.62 ดอลลาร์ต่อปี

4. **สถานการณ์ที่ 4** พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เต็มใจจะจ่ายจำนวน 10 ดอลลาร์ต่อปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 โดยมีความเต็มใจจ่ายสูงสุดเท่ากับ 30 ดอลลาร์ต่อปี และความเต็มใจจะจ่ายต่ำที่สุด 1 ดอลลาร์ต่อปี สรุปได้ว่าความเต็มใจจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย **สถานการณ์ที่ 4** คือ ความเต็มใจจะจ่ายในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการสนับสนุนประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป้ายสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพืชพันธุ์สัตว์ป่า รวมไปถึงมีบริการรถนำเที่ยวภายในเขตอุทยาน แทนการนำรถเข้าไปเองเพื่อลดปัญหามลพิษทางเสียงและมลพิษทางอากาศ และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติโดยการเพิ่มพื้นที่ป่า ปลูกป่าทดแทนและจัดการควบคุมป้องกันไฟป่า สำหรับผลการศึกษาทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ เป็นดังนี้ ตัวแปรเพศ(Sex) อายุ(Age) สถานภาพ(Status) การศึกษา(Education) อาชีพ(Occupation) รายได้ต่อเดือน(Income) และการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง(Again) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจะจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายเท่ากับ 5.45 ดอลลาร์ต่อปี และมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 1,445,642.91 ดอลลาร์ต่อปี

5.1.3 ข้อมูลการประเมินมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ- ปุยปี2553-2572

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ- ปุยปี2553-2572 ที่อัตราคิดลด5% และอัตราคิดลด10% ทั้ง 4สถานการณ์ สรุปผลได้ดังนี้

1. **สถานการณ์ที่ 1** พบว่ามูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ที่อัตราคิดลด 5% ตั้งแต่ปี2553-2572 มีมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ในอัตราที่เพิ่มขึ้น โดยที่ปี 2572 มีมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 2,564,428ดอลลาร์ต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ที่มีมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 2,562,651ดอลลาร์ต่อปี ผลรวมมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ ปี2553-ปี2572 เท่ากับ 51,281,541ดอลลาร์ต่อปี

4. สถานการณ์ที่ 4 พบว่ามูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ที่อัตราคิดลด 5% ตั้งแต่ปี 2553-2572 มีมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ในอัตราที่เพิ่มขึ้น โดยที่ปี 2572 มีมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 2,795,226 ดอลลาร์ต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ที่มีมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 2,793,289 ดอลลาร์ต่อปี ผลรวมมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ ปี 2553-ปี 2572 เท่ากับ 55,896,879 ดอลลาร์ต่อปี (1,676,906,379 บาทต่อปี) มูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ที่อัตราคิดลด 10% ตั้งแต่ปี 2553-2572 มีมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ในอัตราที่ลดลง โดยปี 2572 มีมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 1,104,745 ดอลลาร์ต่อปี ลดลงจากปี 2553 ที่มีมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 2,667,122 ดอลลาร์ต่อปี ผลรวมมูลค่าปัจจุบันของมูลค่าคาดหมายทางเศรษฐศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2553-ปี 2572 เท่ากับ 35,544,739 ดอลลาร์ต่อปี (1,066,342,176 บาทต่อปี)

5.2 ข้อจำกัดของการศึกษา

1) ข้อจำกัดของการประเมินมูลค่าด้วยวิธี CVM ในงานศึกษานี้ได้นำวิธี CVM มาใช้ในการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ซึ่งต้องอาศัยสถานการณ์สมมติให้กลุ่มตัวอย่างทำความเข้าใจก่อนที่จะสอบถามถึงความเต็มใจที่จะจ่าย ดังนั้นสถานการณ์สมมติที่ได้ตั้งขึ้นมาจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว โดยการตั้งสถานการณ์สมมติที่แตกต่างกันจะทำให้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายแตกต่างกันด้วย

2) ข้อจำกัดในส่วน of แบบสอบถาม เนื่องจากแบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างนั้น ประกอบด้วยสถานการณ์สมมติหลายสถานการณ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์อุทยาน จึงทำให้การเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนใช้เวลานานหรือผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ได้ทำความเข้าใจกับสถานการณ์สมมติในแบบสอบถามอย่างแท้จริง จึงอาจทำให้ข้อมูลที่ได้มีความเบี่ยงเบน

3) ข้อจำกัดในช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล เนื่องจากผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน ต.ค.- ม.ค. ซึ่งเป็นช่วงเทศกาลท่องเที่ยว ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวจะมีจำนวนมาก แต่นักท่องเที่ยวไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรในการตอบแบบสอบถาม เนื่องจากนักท่องเที่ยวมักเป็นหมู่คณะ ซึ่งได้มีการจัดโปรแกรมในการท่องเที่ยวต่างๆ เป็นตารางเวลาและต้องไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ตามเวลาที่กำหนด จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีเวลาที่จะตอบแบบสอบถามหรือแม้แต่ฟังสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ ผู้สัมภาษณ์ต้องการให้เข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์อุทยาน ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เต็มใจและมีเวลาตอบแบบสอบถามไม่มากนัก อาจทำให้ความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าที่

คาดการณ์ไว้ โดยจากเดิมที่ได้คาดการณ์ไว้ว่าในช่วงเทศกาลการท่องเที่ยวเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยว นิยมมาท่องเที่ยวกันเป็นจำนวนมาก และน่าจะทำให้มีความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง แต่มีคนที่ไม่เต็มใจตอบคำถามให้กับผู้ศึกษาในจำนวนที่ไม่มากนัก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาการประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ โดยการสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เกิดความสนใจและต้องการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางส่วนยังไม่รู้จักหรือรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอุทยานเท่าที่ควร และการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจภายในอุทยาน เช่น การเข้าค่ายพักแรมสำหรับเด็กและเยาวชนในทุกระดับการศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้ไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมธรรมชาติ เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึก การตระหนักถึงความสำคัญทางด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ให้กับเยาวชน และยังเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

2) ควรมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น เช่น ห้องน้ำ จุดชมวิว ศาลาพักผ่อน โดยควรสร้างให้กลมกลืนกับธรรมชาติ ไม่ทำลายความงดงามของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และควรมีการพัฒนาควบคู่ไปกับการดูแลสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติภายในอุทยาน

3) ควรมีการพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการอนุรักษ์ไม่จำเป็นต้องเป็นการสนับสนุนทางการเงินเพียงอย่างเดียว เพราะหากว่าจำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุนนั้นหมดลง การพัฒนาอาจต้องหยุดชะงักลง และสิ่งแวดล้อมอาจกลับมาเสื่อมโทรมเช่นเดิม แต่หากมีการปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่ชาวบ้านให้เกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งถือประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์แล้ว นักท่องเที่ยวหรือชาวบ้านในท้องถิ่นจะเป็นผู้ดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน

4) ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่แนะนำการท่องเที่ยว เส้นทางชมธรรมชาติหรือนำสาระความรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้เข้าไปเยี่ยมชมโดยการจัดให้มีเอกสารประกอบการท่องเที่ยว เช่น 1) เอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในอุทยาน โดยอาจจะมีแผนที่หรือรูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ภายในอุทยาน 2) แนะนำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าภายในอุทยาน จัดทำป้ายรณรงค์การห้ามล่าสัตว์ในเขตอุทยาน มีการระบุสัตว์สงวน หรือสัตว์ป่าหายากที่อุทยานได้ทำการอนุรักษ์ไว้ 3) แนะนำช่วงเวลาที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว เป็นต้น

5.3.2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ภายในอุทยานแห่งชาติคอยสุเทพ-ปุย

จากการศึกษาการประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติคอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ทำให้ได้รับความคิดเห็นจากชาวบ้านบริเวณอุทยาน โดยชาวบ้านมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) ชาวบ้านมีความเต็มใจที่จะสนับสนุนให้มีอาสาสมัครคอยดูแลการตัดไม้ทำลายป่า การลักลอบขโมยของป่าจากกลุ่มผู้หาประโยชน์จากป่าไม้ และเต็มใจสนับสนุนในการช่วยฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ รวมไปถึงเต็มใจสนับสนุนในการจัดให้มีรถบริการนำเที่ยวภายในเขตอุทยาน เพื่อลดปัญหามลพิษทางเสียงและมลพิษทางอากาศ และการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในอุทยาน โดยชาวบ้านเต็มใจสนับสนุนทั้งด้านแรงงาน การประชาสัมพันธ์ การศึกษาฝึกอบรมและการตลาด

2) จากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวยังอุทยานแห่งชาติคอยสุเทพ-ปุย เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหากับชุมชนที่อยู่อาศัยโดยรอบ และส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ อันได้แก่ ป่าไม้ แหล่งน้ำที่มีสภาพเสื่อมโทรม และนกหลายชนิดเริ่มหายไปจากชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศของอุทยานแห่งชาติคอยสุเทพ-ปุย ส่วนหนึ่งเกิดจากรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว ชาวบ้านไม่ได้เข้าไปมีส่วนในการจัดการท่องเที่ยว และไม่ได้รับประโยชน์จากการเข้ามาของนักท่องเที่ยว ดังนั้นชาวบ้านที่อยู่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติคอยสุเทพ-ปุย จึงมีความต้องการมีส่วนร่วมในการรักษาระบบนิเวศ หากมีการจัดฝึกอบรมความรู้ให้แก่ชาวบ้านในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกในการรักและหวงแหนทรัพยากรของตน และทำให้ชาวบ้านรู้สึกมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานร่วมกันกับนักท่องเที่ยว เพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการที่ได้ศึกษาการประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติคอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ ทำให้เกิดข้อเสนอแนะบางประการที่อาจก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการขยายผลการศึกษาในหัวข้อดังกล่าว หรือต้องการศึกษาในหัวข้อที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้สรุปข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไปไว้ดังนี้

i) ในการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างในการศึกษาการประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธี CVM ซึ่งเป็นคำถามเปิด (Open-Ended) เป็นสิ่งที่วัดได้หรือสังเกตได้ ดังนั้นจึงควรใช้วิธีในการเก็บข้อมูลหลายวิธีประกอบกัน เช่น การสอบถามเพิ่มเติมเพื่อให้แสดงความคิดเห็นส่วนบุคคลออกมา หรือการสังเกต มาประกอบรวมกันกับการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด เนื่องจากบางครั้งกลุ่มตัวอย่างอาจไม่เข้าใจในแบบสัมภาษณ์ ดังนั้นในการออกแบบสัมภาษณ์จึงต้องคำนึงถึงสถานการณ์สมมติที่สอดคล้องกับมูลค่าที่ต้องการ โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายที่สุด มีความกระชับ และชัดเจน และไม่ต้องมากเกินไปจนผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเบื่อหน่าย เพื่อให้ได้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเบี่ยงเบนน้อยที่สุด นอกจากนี้การเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และอธิบายถึงสถานการณ์สมมติให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจจะได้ผลดีกว่าการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลที่ได้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์มากขึ้น

2) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเลือกนักท่องเที่ยวที่มีเวลามากพอที่จะตอบแบบสอบถาม และความเต็มใจที่จะตอบแบบสอบถาม โดยอาจสุ่มเลือกนักท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบและมีเวลามากพอที่จะตอบแบบสอบถาม โดยทำการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ จากความเต็มใจจะจ่ายของนักท่องเที่ยวที่ได้เข้ามาเยี่ยมชมภายในอุทยาน รวมถึงการศึกษากลุ่มตัวอย่างของกลุ่มชาวบ้านที่อาศัยอยู่ภายในบริเวณอุทยาน ซึ่งชาวบ้านเป็นกลุ่มประชากรที่มีความรักความหวงแหนอุทยาน และมีความต้องการให้เกิดการอนุรักษ์ และควรมีการศึกษาครอบคลุมไปถึงตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติด้วย เพื่อจะได้ผลการศึกษาที่ครอบคลุมถึงนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เข้ามาท่องเที่ยวภายในอุทยาน

3) การศึกษาการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะในส่วนของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เท่านั้น ในอนาคตควรมีการนำไปปฏิบัติเชิงนโยบาย หรือควรมีการศึกษาในระดับภาค และระดับประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงนโยบายสาธารณะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มากยิ่งขึ้น และจากการศึกษาครั้งนี้ อาจมีปัจจัยอื่นๆ อีกหลายปัจจัยที่ผู้ศึกษาไม่ได้กล่าวถึงในแบบจำลอง

4) จากการที่มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ประเมินได้นั้นเป็นมูลค่าคือปี พ.ศ.2552 ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยว หรือตัวแปรที่มีผลต่อการท่องเที่ยวและการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา จึงควรมีการศึกษาถึงการประเมินมูลค่าอีกครั้งในอนาคต เพื่อจะได้ทราบถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

5.3.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1) สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยการวิเคราะห์หาสถานการณ์ที่มีความเป็นไปได้สูงสุด เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและมีความเหมาะสมกับพื้นที่ เป็นการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการบริหารจัดการที่ง่ายขึ้น

2) มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ที่ประเมินได้นั้นสามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อกำหนดนโยบายจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์อุทยานแห่งนี้ หรือนำไปกำหนดเป็นค่าธรรมเนียมในการเข้าชมอุทยาน เพื่อสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป